

אך הוא שולט בו בשטח; הוא אינו אחראי באופן ממשי
למחזיקי המניות או למי שעובד בארגון. למעשה, ענפי
הייצור החשובים ביותר נמצאים בידיהם של תאגידים
גדולים, אך בפועל התאגידים הללו נשלטים על ידי
בכירי עובדיהם. התאגיד הענק השולט בגורלה הכלכלי,
ובמידה רבה גם הפוליטי, של המדינה מהווה את ההפך
המוחלט מהתהליך הדמוקרטי; הם מייצגים כוח שאינו
מפוקח על ידי אלו הכפופים לו.

חוץ מהביורוקרטיה התעשייתית, רוב האוכלוסייה
מנוהל על ידי ביורוקרטיות אחרות. ראשית, על ידי
הביורוקרטיה הממשלתית (כולל זו של הכוחות המזוינים)
המשפיעה ומכוונת את חייהם של מיליונים רבים בצורה
זו או אחרת. יותר ויותר, הביורוקרטיות התעשייתיות,
הממשלתיות והצבאיות נשזרות זו בזו, גם בפעילויותיהן
ובמידה הולכת וגוברת גם בחֶבֶר העובדים שלהן. עם
התפתחותן של חברות גדולות מתמיד, גם האיגודים
התפתחו למכונות ביורוקרטיות ענקיות שלאינדיבידואל
יש מעט מאוד אמירה בהן. ראשי ארגונים רבים הם
ביורוקרטים ניהוליים, ממש כמו ראשי התעשייה.

לכל הביורוקרטיות האלו אין תוכנית ואין חזון;
ובהתאם לאופיו של ניהול ביורוקרטי, זה חייב להיות

כך. כשהאדם נהפך לדבר ומנוהל כדבר, המנהלים שלו בעצמם הופכים לדברים; ולדברים אין רצון, אין חזון ואין תוכנית.

בעקבות הניהול הביורוקרטי של בני האדם, ההליך הדמוקרטי הופך לריטואל. בין אם מדובר בפגישת מחזיקי מניות של חברה גדולה, בחירות פוליטיות או פגישת איגוד, האינדיבידואל איבד כמעט כל השפעה על קביעת ההחלטות ועל ההשתתפות הפעילה בקבלתן. בעיקר בספירה הפוליטית, הבחירות צומצמו יותר ויותר למשאלי עם שבהם האינדיבידואל יכול לבטא את תמיכתו בפוליטיקאי מקצועי זה או אחר, שבמקרה הטוב ניתן להגיד שהוא מושל בהסכמתו. אך האמצעים שבהם מושגת הסכמה זו הם שידול ומניפולציה. עם זאת ההחלטות היסודיות ביותר - אלו של מדיניות חוץ המערבות שלום ומלחמה - נעשות על ידי קבוצה קטנה של אנשים שהאזרח הממוצע כמעט אינו מכיר.

הרעיונות הפוליטיים של דמוקרטיה, כפי שהאבות המייסדים של ארצות-הברית הגו אותם, לא היו רעיונות פוליטיים גרידא. שורשיהם היו במסורת הרוחנית שהגיעה אלינו מהמשיחיות הנבואית, הבשורות, ההומניזם והפילוסופים של תקופת הנאורות במאה

ה-18. כל הרעיונות והתנועות הללו התרכזו סביב תקווה אחת: שהאדם במהלך ההיסטוריה יוכל לשחרר עצמו מעוני, מבערות ומאי-צדק ולבנות חברה של הרמוניה, שלום ואחדות בין אדם לחברו ובין האדם לטבע. הרעיון שלהיסטוריה יש מטרה והאמונה ביכולתו של האדם להגיע לשלמות בתוך התהליך ההיסטורי היו המאפיינים הספציפיים ביותר של המחשבה המערבית. הם האדמה שבהם המסורת האמריקאית נטועה וממנה היא שואבת את כוחה וחיוניותה. מה קרה לרעיון של השתבחות האדם והחברה? הוא הדרדר אל עבר מושג שטחי של "קידמה", אל עבר חזון של ייצור דברים רבים וטובים יותר, במקום להתבסס על לידתו של האדם הממצה את חייו ואת יצרנותו במלואם. המושגים הפוליטיים שלנו כיום איבדו את שורשיהם הרוחניים. הם הפכו לעניינים של תועלתיות, הנמדדים על פי הקריטריון של העלאת איכות החיים והגברת האפקטיביות של השלטון. מרגע שאיבדו את שורשיהם בלבו וכמיהתו של האדם, הם הפכו לקליפות ריקות, שניתן להיפטר מהן אם תהיה בכך תועלת.

האינדיבידואל אינו מנוהל ומתמרן רק בספירת הייצור אלא גם בספירת הצריכה, שבה לכאורה הוא

מבטא את בחירתו החופשית. בצריכה של אוכל, ביגוד, אכזהול, סיגריות, סרטים או תכניות טלוויזיה מופעל מנגנון שידול חזק בעל שתי מטרות: ראשית, להגביר באופן תמידי את תאבוננו של האינדיבידואל לסחורות חדשות, ושנית - לנתב את התיאבון הזה לערוצים הרווחיים ביותר עבור התעשייה. גודל ההשקעה בתעשיית הסחורות והתחרות בין מספר חברות ענק גורמים לכך שהכרחי לא להשאיר את הצריכה בידי המזל ולא להותיר בידי הצרכן את הבחירה אם ומה הוא רוצה לקנות. התיאבון שלו חייב להיות מגורה, טעמים חייבים להיות מתומרנים ומנוהלים וכך להפוך לצפויים. האדם הופך ל"צרכן", השואב הנצחי שמשאלתו היחידה היא לצרוך דברים רבים ו"טובים" יותר.

המערכת הכלכלית שלנו העשירה אמנם את האדם מבחינה חומרית, אך רוששה אותו מבחינה אנושית. למרות כל התעמולה והסיסמאות על האמונה של העולם המערבי באלוהים, על האידיאליזם שלו, על הדאגה הרוחנית שלו, המערכת שלנו יצרה תרבות חומרית ואדם חומרי. לאורך שעות העבודה שלו האדם מנוהל כחלק מצוות-ייצור. בשעות הפנאי שלו הוא מנוהל ומתומרן להיות הצרכן המושלם שאוהב את מה שנאמר לו לאהוב

ועדיין מחזיק באשליה שהוא נאמן לטעם הפרטי שלו.
כל הזמן הוא הלום סיסמאות, שידולים, על ידי קולות
אי-המציאות המרוקנים אותו מטיפת המציאותיות
שאולי עוד נשארה בו. כבר מהילדות ואילך עקרונות
אמיתיים מדוכאים. יש מעט חשיבה ביקורתית, מעט
רגש, ולכן רק יישור קו עם הסובבים יכול להציל את
האינדיבידואל מהתחושות הבלתי נסבלות של בדידות
ואובדן. האינדיבידואל אינו חווה את עצמו כנשא
האקטיבי של כוחותיו ועושרו הפנימי, אלא כ"דבר"
מרוקן, תלוי בכוחות החיצוניים לו, שעליהם הוא השליך
את מהות חיותו. האדם מנוכר לעצמו ומשתחוה בפני
עבודת-כפיו. הוא משתחוה בפני הדברים שהוא מייצר,
בפני המדינה ובפני המנהיגים שהוא עצמו יצר. מעשיו
שלו הופכים לכוח מנוכר העומד מעליו ונגדו במקום
להישלט על ידיו. יותר מאי פעם בהיסטוריה, חבירתו
של המוצר שלנו לכוח אובייקטיבי שלמעלה מאתנו
יוצא מכלל שליטתנו, מביס את ציפיותינו, משמיד את
חישובינו, והוא אחד מהגורמים העיקריים הקובעים את
התפתחותנו. המוצרים שלו, המכונות שלו והמדינה הפכו
לאיליו של האדם המודרני, ואלילים אלה מייצגים את
כוחות חייו בצורה מנוכרת.